

References:

1. Elektronni sotsialni merezhi yak instrumenty suchasnoho navchalnoho seredovyscha: terminolohichni slovnyk [Yu. M. Bohachkov, O. Yu. Burov, N. P. Dementiievska ta in.]. Zhytomyr, 2020. 74 s. URI: <http://surl.li/qtfgv>.
  2. Rusyn M. Spetsyfika ta osnovni oznaky suchasnoho folkloru. *Naukovi zapysky KNU im. Tarasa Shevchenka*: Tom KhII. Kyiv. 2004. S. 133–155.
  3. Yakubina V. L. Osnovni tendentsii kontseptualizatsii fenomenu mas v suchasni sotsialni filosofii : dys. ... kand. filosof. nauk : 09.00.03 «Sotsialna filosofii ta filosofii istorii». KNU im. T. Shevchenka. Kyiv, 2008. 226 ark.
  4. Tarde G.: [storinka pro Habrielia Tarda]: [ofits. sait]. *Entsyklopediia Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/biography/Gabriel-Tarde> (data zvernennia: 21.03.2024).
  5. Tarde Gabriel. Enciclopedia online. URI: <http://surl.li/sdgqb> (data zvernennia: 24.03.2024).
-

ПАВЛИШ Тетяна¹¹

Криворізький навчально-науковий інститут
Донецького державного університету внутрішніх справ
м. Кривий Ріг, Україна

ORCID: [0000-0002-5288-5301](https://orcid.org/0000-0002-5288-5301)

E-mail: tanyagrigorivna@ukr.net

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

У сучасному світі цифрові технології відіграють ключову роль у трансформації освітнього процесу у закладах вищої освіти. Досліджено використання цифрових інструментів для оптимізації освітнього процесу в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання. Розглянуто різні аспекти впровадження цифрових інструментів трансформації освітнього процесу. Висвітлено виклики, з якими стикаються освітні заклади у впровадженні цифрових інструментів.

Ключові слова: цифровізація, діджиталізація, цифрова трансформація, цифрові інструменти.

***Digital Tools for the Transformation of the Educational Process in Institutions of Higher Education with Specific Learning Conditions.** In today's world, digital technologies play a key role in the transformation of the educational process in higher education institutions. This article examines the use of digital tools to optimize the educational process in higher education institutions with specific learning conditions. The author considers various aspects of the implementation of digital tools for the transformation of the educational process. The article also highlights the challenges that educational institutions face when implementing digital tools.*

Keywords: Digitization, Digitization, Digital Transformation, Digital Tools.

Вступ. Упродовж останніх років однією з найпопулярніших та обговорюваних проблем в Україні стало питання цифровізації. Під цифровізацією розуміють перехід на цифровий спосіб зв'язку, запису та

---

¹¹ ©ПАВЛИШ Тетяна (PAVLYSH Tetiana)

передавання інформації за допомогою цифрових пристроїв. Цифровізація активно розвивається і в економіці, і в системах управління, торкається сфери права (HR-діджиталізація) та освіти [1].

Заклади вищої освіти України останнім часом також постали перед новими викликами. Першим викликом були карантинні обмеження у зв'язку із пандемією Covid-19.

На думку А. Рамського, «система освіти була поставлена перед вибором обрання технологій для проведення навчальних занять. Багато закладів вищої освіти України перейшло на систему дистанційного навчання з використанням технології Moodle. Здобувачі освіти стикнулись з незвичним для них дистанційним форматом навчання, що потребувало від них значних зусиль щодо самоорганізації робочого часу з відвідування занять та вчасного виконання завдань з навчальних дисциплін і набуття додаткових навичок роботи з інформаційними технологіями. Науково-педагогічні працівники в умовах проведення освітнього процесу в онлайн-форматі стикнулись із значним зростанням навантаження через необхідність компонувати навчальний матеріал згідно з вимогами університету, розміщувати його в електронних ресурсах, а також з необхідністю опановувати нові форми проведення навчальних занять через відеоконференції. Переведення освітнього процесу в онлайн-формат потребувало від адміністрації університетів також значної додаткової роботи щодо узгодження графіків навчального процесу, налагодження додаткових заходів щодо перевірки якості проведення навчальних занять, активності відвідування занять здобувачами освіти» [2].

Другим викликом стала збройна агресія Росії та запровадження воєнного стану в Україні, що змусило як «викладачів, так і студентів шукати нові формати викладання та здобуття знань і навичок. Зокрема, реагуванням на виклик щодо нестабільного енергопостачання та зв'язку, стала відповідь запису відеолекцій та інших видів навчальних занять, які студент може переглянути у зручний для нього час. За ініціативою студентів поширилось спілкування з викладачами через соціальні мережі. Вчасне реагування на виклики ситуації воєнного стану в Україні дає можливість здійснювати освітній процес на якісному рівні» [2].

Метою статті є дослідження та аналіз використання цифрових інструментів для трансформації освітнього процесу в закладах вищої освіти, з урахуванням специфічних умов навчання.

Основні результати. Цифрова трансформація вищої освіти відкриває чимало нових можливостей, проте вона також приносить і нові виклики, які потрібно враховувати в освітньому процесі закладів вищої освіти:

– завдяки використанню цифрових технологій здобувачам освіти доступні різні методи навчання, зокрема відеолекції, інтерактивні вправи, онлайн-курси та інші форми навчання, що сприятимуть кращому засвоєнню матеріалу. Для успішної цифрової трансформації потрібні відповідна технічна база, швидкий і надійний інтернет, комп'ютери та інші технологічні засоби, що потребує значних коштів. Крім того, постає потреба у підготовці й навчанні викладачів та адміністративного складу, які мають бути готові до використання цифрових технологій;

– застосування алгоритмів машинного навчання дає можливість персоналізувати освітній процес для кожного здобувача вищої освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, рівня знань і темпів навчання. Цифрові технології сприятимуть більш доступній освіті, зокрема для студентів з віддалених або важкодоступних регіонів, а також для тих, хто має обмежені можливості фізично відвідувати університетські кампуси. Разом з тим можуть виникати проблеми з кібербезпекою та захистом конфіденційності особистих даних здобувачів освіти на використовуваних цифрових платформах.

Швидке реагування закладів вищої освіти на виклики сьогодення дає можливість зберегти якість надання освітніх послуг і залишатися конкурентоздатними на ринку освітніх послуг.

Таким чином, «роль викладача, сам зміст його роботи в умовах цифровізації суттєво змінюється. Його завданням стає не так розроблення курсу, змісту лекцій і практичних занять, їхнє регулярне оновлення відповідно до нових теоретичних концепцій і розробок, а також нових технологій, практик, емпіричних даних, публікацій наукової та навчальної літератури, як відстеження електронних ресурсів і баз даних, де всі ці матеріали представлені» [3].

Відповідно, процес цифрової трансформації закладів вищої освіти полягає в переорієнтації сучасного викладача «на глибоке усвідомлення ним нових, конкурентоорієнтованих вимог до його професійної діяльності: готовність до максимального використання цифрових інструментів, які підвищують ефективність освітнього процесу; впровадження дистанційних освітніх інновацій на основі нових можливостей цифрових технологій; опанування нових методів викладання; створення діджитал-простору – середовища з потужним потенціалом забезпечення освітньої діяльності особистості» [4].

Розглянемо основні інформаційні технології, які використовуються в освітньому процесі закладу вищої освіти з метою цифровізації:

– відеоконференції (технологія дає змогу викладачам і здобувачам освіти проводити заняття в режимі реального часу, обмінюватися ідеями і ставити питання);

– електронні платформи (викладачі можуть розміщувати матеріали для навчання, завдання і інші ресурси в інтернеті. Здобувачі вищої освіти отримують доступ до цих матеріалів з будь-якого місця та в будь-який час. У закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання користуються двома платформами дистанційного навчання – Moodle та МІА:Освіта);

– віртуальні лабораторії (онлайн-середовища, де студенти можуть проводити експерименти й дослідження в безпечному і контрольованому середовищі. Так лабораторії дають змогу збільшити доступність практичних занять та знизити витрати на їх організацію);

– відеозаняття (здобувачі освіти мають можливість переглядати матеріали в будь-який зручний для них час. Відеозаняття можуть бути завантажені на платформу для дистанційного навчання або на YouTube, що дає змогу студентам дивитися їх на будь-якому пристрої з інтернетом);

– система контролю навчальних досягнень (Kahoot! <https://kahoot.com/>; Quizizz <https://quizizz.com/>; Google Forms <https://forms.google.com/>; Google Forms; Socrative <https://www.socrative.com/>; Typeform <https://www.typeform.com/>);

– спільне використання документів.

Висновки. Отже, цифрова трансформація закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання потребує змін щодо традиційних методів навчання та організації освітнього процесу, що може бути викликом для деяких закладів вищої освіти.

Цифрова трансформація освітнього процесу сприяє залученню здобувачів вищої освіти до активного та інтерактивного процесу здобуття знань. Завдяки впровадженню цифрових технологій, здобувачі вищої освіти мають доступ до широкого спектра навчальних ресурсів, можуть спілкуватися з викладачами та одногрупниками у віртуальному середовищі, а також отримувати індивідуалізовану підтримку та оцінювання знань.

Список використаних джерел:

1. Котуха О. С., Коцан-Олинець Ю. Я. Цифровізація сучасної вищої освіти: виклики та завдання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 11. С. 444–446. URL: http://sej.org.ua/11_2022/107.pdf (дата звернення: 04.04.2024).
2. Рамський А. Ю. Цифрова трансформація комунікаційних стратегій закладів вищої освіти України в період війни. *Науковий вісник міжнародної асоціації науковців. Серія: Економіка, управління, безпека, технології*. 2023. т. 2, № 1. DOI: <https://doi.org/10.56197/2786-5827/2023-2-1-7>.
3. Северина Л., Здоровець О., Беляєва О. Цифрова трансформація освіти. *Педагогічні науки та освіта*. 2023. Вип. XLIV-XLV. С. 76–83.
4. Сущенко Л., Андрющенко О., Сущенко П. Цифрова трансформація закладів вищої освіти в умовах діджиталізації суспільства: виклики і перспективи. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 05. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Т. 2. Цифровий репозитарій Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.spec.2.28>.

References:

1. Kotukha O. S., Kotsan-Olynets Yu. Ya. Tsyfrovizatsiia suchasnoi vyshchoi osvity: vyklyky ta zavdannia. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. 2022. № 11. S. 444–446. URL: http://lsej.org.ua/11_2022/107.pdf (data zvernennia: 04.04.2024).
  2. Ramskyi A. Yu. Tsyfrova transformatsiia komunikatsiinykh stratehii zakladiv vyshchoi osvity ukrainy v period viiny. *Naukovyi visnyk mizhnarodnoi asotsiatsii naukovtsiv. Seriia: Ekonomika, upravlinnia, bezpeka, tekhnolohii*. 2023. t. 2, № 1. DOI: <https://doi.org/10.56197/2786-5827/2023-2-1-7>.
  3. Severyna L., Zdorovets O., Bieliaieva O. Tsyfrova transformatsiia osvity. *Pedahohichni nauky ta osvita*. 2023. Vyp. XLIV–XLV. C. 76–83.
  4. Sushchenko L., Andriushchenko O., Sushchenko P. Tsyfrova transformatsiia zakladiv vyshchoi osvity v umovakh didzhytalizatsii suspilstva: vyklyky i perspektyvy. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriia 05. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*. T. 2. Tsyfrovyyi repozytarii Ukrainського derzhavnoho universytetu im. Mykhaila Drahomanova. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.spec.2.28>.
-

ПЕТРИШИН Людмила¹²

Львівський національний імені Івана Франка
м. Львів, Україна

ORCID: [0000-0002-1871-2837](https://orcid.org/0000-0002-1871-2837)

E-mail: lydkar@ukr.net

ЖИДОВСЬКА Наталія¹³

Львівський національний університет природокористування
м. Львів, Україна

ORCID: [0000-0002-1883-5992](https://orcid.org/0000-0002-1883-5992)

E-mail: znatalka_2909@ukr.net

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ

Проаналізовано наслідки воєнної агресії Росії проти України. Наведено загальне оцінювання прямих і непрямих збитків об'єктів інфраструктури станом на перше півріччя 2023 року. Визначено місце бухгалтерського обліку як основи фінансового управління. Розкрито роль професійних бухгалтерів у післявоєнному відновленні України.

Ключові слова: бухгалтерський облік, професійний бухгалтер, повоєнне відновлення економіки, воєнна агресія.

The Role of Professional Accountants in the Post-War Reconstruction of Ukraine. The consequences of Russia's military aggression against Ukraine are analyzed. The general assessment of direct and indirect damage to infrastructure facilities as of the first half of 2023 is presented. The place of accounting as the basis of financial management is established. The role of professional accountants in the post-war reconstruction of Ukraine is revealed.

Keywords: Accounting, Professional Accountant, Post-War Economic Recovery, Military Aggression.

---

¹² © ПЕТРИШИН Людмила (PETRYSHYN Lyudmyla)

¹³ © ЖИДОВСЬКА Наталія (ZHODOVSKA Nataliia)